

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22007 - Models Educatius en la Primera Infància / 2
Titulació	Grau d'Educació Infantil (Pla 2013) - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Forteza Fornes	14:30	15:30	Dimecres	19/02/2020	31/07/2020	A107 Guillem Cifre de Colònia

Responsable
m.forteza@uib.cat

Contextualització

L'assignatura *Models Educatius a la Primera Infància*, conjuntament amb les assignatures *Pensament i contextos educatius contemporanis*, *Sociologia, convivència i educació* i *Família i escola*, configuren, en el context del programa formatiu del Grau d'Educació Infantil, el Mòdul 1, anomenat *Societat, família i escola*.

Aquest mòdul té un marcat caràcter contextualitzador que engloba els aspectes teòrics i pràctics de caire sociològics, cívics, històrics, socials, culturals, polític-legislatius, escolars i familiars relacionats amb l'etapa d'educació infantil i aplicats a les qüestions més rellevants que afecten a aquests contextos. L'objecte d'aquest mòdul és fomentar el pensament crític, els valors i les actituds ètiques i cíviques necessàries per a la formació en valors convivencials i democràtics dels futurs educadors d'educació infantil en l'exercici de la seva professió. És així que el mòdul analitza i incorpora de forma crítica les qüestions educatives més rellevants de la societat actual.

L'assignatura *Models educatius en la Primera Infància*, que és de formació bàsica, consta de sis crèdits distribuïts en dos blocs. En el primer bloc introductor treballa la imatge i cultura d'infant, fent una revisió de les diferents concepcions sobre la infància, aspectes i organismes destinats a la visibilització de l'etapa acabant amb una anàlisi global sobre la infància avui dia. El segon bloc comença descrivint quin és el sentit i les funcions de l'educació infantil per finalment estudiar els principals models educatius i alguns exemples concrets.

La importància formativa i l'aportació que es realitza des de l'assignatura al desenvolupament, com a estudiants universitaris i futurs professionals, és la d'apropar-los, des d'una perspectiva teòrica i pràctica, a l'anàlisi de la concepció i la realitat de la infància avui, les perspectives teòriques i els models educatius actuals. És, per tant, una assignatura introductòria a l'anàlisi de la infància i la relació amb els models educatius que es desenvolupen, alhora que una eina de comprensió i reflexió crítica de la realitat socioeducativa de la primera infància.

Guia docent

Requisits

No s'exigeixen cap mena de requisits

Competències

Específiques

- * CE5- Capacitat per promoure una imatge digna de la infància i respecte als drets dels infants
- * CE14- Capacitat per analitzar des d'una visió crítica i constructiva els models organitzatius i contextos educatius actuals
- * CE26- Capacitat per analitzar el funcionament de les escoles d'educació infantil i serveis d'atenció a la infància adquirint estratègies docents per optimitzar la seva gestió i organització

Genèriques

- * CG29- Capacitat en l'adquisició d'estratègies per l'aprenentatge autònom i col·laboratiu
- * CG31-32 Capacitat per a reflexionar i investigar sobre la pràctica educativa amb la finalitat de millorar la tasca docent i promoure projectes innovadors així com desenvolupar una actitud de creixement i millora professional adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials que aniran sorgint al llarg de la trajectòria professional

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts es presenten en dos blocs diferenciats però relacionats entre si.

Continguts temàtics

Bloc I. Imatge i cultura d'infant

Tema 1. Concepcions sobre la infància

Tema 2. Visibilització de la infància

Tema 3. La infància avui

Bloc II. Models educatius en la primera infància

Tema 1. Sentit i funcions de l'educació infantil

Tema 2. Principals models educatius

Guia docent

Metodologia docent

Es contemplen *classes teòriques (inclouen ponències d'especialistes professionals de l'educació infantil)* i *classes pràctiques*. En les sessions teòriques, es realitzaran presentacions de continguts; en les classes pràctiques, es desenvoluparan dinàmiques de treball d'aplicació dels coneixements teòrics a situacions concretes i es realitzaran exposicions orals en grup; Per la seva banda, els alumnes hauran de realitzar un treball personal d'estudi i assimilació dels continguts, realització de les activitats pràctiques (treballs, casos, resolució de problemes, etc.), i activitats d'avaluació, d'acord amb les competències previstes. En quant al tipus d'agrupament, es preveu el *grup gran* per a les classes teòriques, el *grup mitjà i petit* per a les sessions pràctiques.

Volum de treball

El volum estimat del treball a realitzar en el procés d'ensenyament i aprenentatge de l'assignatura i per a cadascuna de les modalitats organitzatives, queda distribuït de la següent manera:

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició de continguts	Grup gran (G)	Exposició dels continguts per part de la professora, amb una bibliografia bàsica i una documentació complementària. S'empraran diferents estratègies didàctiques com ara l'exposició magistral, el comentari de documents, l'explicació i descripció d'actuacions, experiències pràctiques de professionals especialistes de l'educació infantil, visionat i anàlisi de vídeos i les activitats a través de la xarxa (Aula digital)	42
Classes pràctiques	Pràctiques	Grup mitjà (M)	L'objectiu és analitzar i debatre documents i treballs pràctics i realitzar exposicions referents a les diverses temàtiques d'estudi. Així es desenvoluparan sessions pràctiques, estudi de casos, projectes i resolució de problemes que permetin assolir el coneixement de diferents contextos socioculturals. Per això s'empraran mètodes didàctics que facilitin l'anàlisi, la comprensió, la reflexió crítica i la discussió de documents. A través d'aquesta metodologia es fomentara el treball en petits grups, promovent la recerca, l'anàlisi i l'elaboració de documents o síntesi sobre els continguts fonamentals, tot permetent: d'una banda, una visió sistèmica, global i integradora de la realitat sociocultural en relació a la primera infància, i de l'altra, la seva utilitat i adequació per a l'estudi.	16
Avaluació	Prova d'avaluació	Grup gran (G)	Avaluar mitjançant una prova escrita els continguts teòrics de l'assignatura i la seva aplicació pràctica (en funció de les competències descrites)	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants

Guia docent

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi de l'assignatura	Organització, sistematització, adquisició i aprenentatge dels continguts curriculars de l'assignatura	40
Estudi i treball autònom individual	Lectura llibres i articles	La lectura de llibres, documents i articles serviran tant per a la preparació de les activitats de les pràctiques com per el desenvolupament del temari.	20
Estudi i treball autònom en grup	Treball interdisciplinar d'investigació del mòdul	Desenvolupar una anàlisi d'una pràctica educativa concreta dins l'etapa 0-6. Per això cada grup seleccionarà un centre per identificar, argumentar i reflexionar quin model o models dels estudiats s'hi veuen representats.	15
Estudi i treball autònom individual del treball a desenvolupar o en grup	Organització i preparació a seminaris i pràctiques	Recerca d'informació, preparació de lectures pels debats, visionat de vídeos, etc.	15

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes a l'assignatura Models Educatius en la primera infància, seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. A continuació s'indiquen quins seran els aspectes que es tindran en compte, les tècniques o instruments que s'empraran, els criteris que s'utilitzaran per valorar cadascun dels aspectes (amb indicació de la ponderació en la qualificació final que obtingui l'estudiant), i la tipologia avaluativa (recuperable o no recuperable). L'alumne obtindrà una qualificació numèrica entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, la qual serà ponderada segons el seu pes a fi d'obtenir la qualificació global de l'assignatura. Per a superar l'assignatura l'alumne ha d'haver obtingut el 50% de la puntuació màxima de les modalitats següents: prova d'avaluació i treball. Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació. Cal mantenir unes actituds bàsiques de respecte envers el grup i el professorat: puntualitat, no realitzar entrades i sortides de l'aula un cop ha començat la classe, no menjar ni beure a l'aula... El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació. Qualsevol activitat acadèmica que s'hagi de lliurar i presenti incorreccions ortogràfiques i gramaticals o una redacció inadequada, que dificulti la comprensió del contingut, serà qualificada negativament. Així com, les tasques lliurades fora de termini no seran avaluades.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una

Guia docent

menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	L'objectiu és analitzar i debatre documents i treballs pràctics i realitzar exposicions referents a les diverses temàtiques d'estudi. Així es desenvoluparan sessions pràctiques, estudi de casos, projectes i resolució de problemes que permetin assolir el coneixement de diferents contextos socioculturals. Per això s'empraran mètodes didàctics que facilitin l'anàlisi, la comprensió, la reflexió crítica i la discussió de documents. A través d'aquesta metodologia es fomentara el treball en petits grups, promovent la recerca, l'anàlisi i l'elaboració de documents o síntesi sobre els continguts fonamentals, tot permetent: d'una banda, una visió sistèmica, global i integradora de la realitat sociocultural en relació a la primera infància, i de l'altra, la seva utilitat i adequació per a l'estudi.
Criteris d'avaluació	Es valorarà aquesta activitat, generalment, amb un document que es lliurarà al final de cada una de les classes pràctiques. Per aquest treball es requerirà la lectura prèvia d'alguns documents o l'elaboració d'alguna tasca de recerca. Per altra part es valoraran les exposicions orals relacionades amb els treballs pràctics i amb les lectures. De les exposicions es valorarà, fonamentalment, el grau de preparació dels continguts per fer l'exposició, l'equilibri en la participació de tots els membres del grup, l'eficàcia del format de presentació per millorar la comprensió, l'adequació del ritme de l'exposició, l'adequació de l'ordre dels continguts, i la claredat de l'exposició per a la comprensió de la temàtica. L'assistència a totes les sessions pràctiques és obligatòria. Únicament s'acceptaran les absències en cas de malaltia, sempre que siguin justificades mitjançant el corresponent certificat mèdic, com a màxim en el període de 2 setmanes. En qualsevol cas, l'assistència mínima és d'un 80% i l'alumne haurà d'acordar amb la professora si cal recuperar la sessió a la que no ha assistit i de quina manera. El retard en el lliurament del treball es veurà penalitzat. La nota final d'aquesta activitat presencial s'ha de ponderar al 25%.

Percentatge de la qualificació final: 25%

Prova d'avaluació

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Avaluar mitjançant una prova escrita els continguts teòrics de l'assignatura i la seva aplicació pràctica (en funció de les competències descrites)
Criteris d'avaluació	Per poder presentar-se a la prova d'avaluació global és necessari que l'alumne hagi lliurat el treball interdisciplinari del mòdul, així com tots els treballs de les sessions pràctiques. Aquesta modalitat d'activitat serà recuperable en el termini d'avaluació establert. La prova d'avaluació serà tipus test, a on l'alumne ha de demostrar el domini dels continguts teòrics de la matèria (aprofitament i assimilació) mitjançant les lectures dels documents aportats, les exposicions teòriques del professor i els llibres de lectura obligatòria. La puntuació de l'examen serà del 0 al 10, cada pregunta errònia descomptarà 1/3 d'una correcta. Per poder superar l'assignatura, en aquesta prova objectiva s'ha de tenir un mínim de 5 sobre 10. La nota final d'aquesta activitat presencial s'ha de ponderar al 45%

Percentatge de la qualificació final: 45% amb qualificació mínima 5

Guia docent

Treball interdisciplinar d'investigació del mòdul

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Desenvolupar una anàlisi d'una pràctica educativa concreta dins l'etapa 0-6. Per això cada grup seleccionarà un centre per identificar, argumentar i reflexionar quin model o models dels estudiats s'hi veuen representats.
Criteris d'avaluació	<p>Es desenvoluparà un treball d'anàlisi de la pràctica educativa d'un centre per definir quin és el model o models educatius que s'hi veuen reflectits. Es pretén oferir a més una visió de les diferents metodologies presents dins l'etapa 0-6 a Mallorca.</p> <p>Es tracta de desenvolupar una actitud analítica i crítica per tal de ser conscient que darrera cada aspecte del dia a dia a les aules s'hi amaga un model educatiu concret no sempre explícit.</p> <p>Des d'aquesta perspectiva, es persegueix que l'alumne desenvolupi, progressivament, la capacitat per reflexionar i investigar sobre la pràctica educativa amb la finalitat de millorar la labor docent i promoure projectes innovadors, així com per a desenvolupar una actitud de creixement i millora professional adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials que aniran sorgint al llarg de la seva trajectòria professional.</p> <p>Es valorarà, fonamentalment, la planificació de la investigació, la sistematització de les passes formals a desenvolupar, l'adquisició de coneixements i habilitats en l'obtenció d'informació, l'organització i estructuració de la informació, l'anàlisi reflexiva i crítica dels materials obtinguts, i les conclusions més rellevants que s'extreguin de l'estudi.</p> <p>El treball s'exposarà en una sessió pràctica i/o teòrica mitjançant documentació audiovisual.</p> <p>El treball s'elaborarà en petit grup. El/La professor/a concretarà el número de persones per grup. Tanmateix es valorarà la capacitat de cada alumne de treballar en equip, l'assistència regular a les reunions de grup, l'atenció prestada a les reunions, l'aportació d'idees rellevants, la recerca, anàlisi i preparació del material, el suport donat a la resta de membres del grup, i la responsabilitat a l'hora de desenvolupar les tasques assignades dins el grup. En aquest sentit es pot veure reduïda la qualificació de les activitats si la capacitat de treball en equip ha estat valorada negativament per la resta del grup.</p> <p>Aquesta activitat és recuperable en el termini d'avaluació extraordinària establert.</p> <p>La nota final d'aquesta activitat s'ha de ponderar al 30%</p>

Percentatge de la qualificació final: 30% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A continuació relacionam la bibliografia adient per poder complementar i desenvolupar el treball dels estudiants. Fixam una bibliografia bàsica, una altra de complementària, així com una relació de recursos didàctics i metodològics a la xarxa Internet. A més, a l'Aula Digital de l'assignatura, l'alumne tindrà a la seva disposició tota una sèrie de recursos d'interès per a la seva formació, com ara documents electrònics sobre la matèria elaborats pel professorat responsable de l'assignatura o enllaços a Internet.

Bibliografia bàsica

Alcrudo, P i altres (2015). *La educación infantil de 0 a 6 en España* Col. Causas Justas. ed Fantasia (Aquest llibre està disponible en format digital a <http://plataformademadrid06.blogspot.com.es> Es treballaran alguns capítols que es determinaran al començament de l'assignatura)

* La resta de lectures de bibliografia bàsica es concretaran a les primeres classes de l'assignatura.

Material penjat a l'Aula Digital

Bibliografia complementària

Guia docent

Bloc I: Imatge i cultura d'infant

- Bertolini, P. (1992). La qualità della vita infantile: che fare? Firenze: La Nuova Italia.
- Brazelton, T.B. i Greenspan, S. I. (2005). Las necesidades básicas de la infancia. Barcelona: Graó
- Casas, F. (1998). Infancia: perspectivas psicosociales. Barcelona: Paidós.
- Diez, M. C. (2000). Col·leccionant moments. Temes d'Infància, 37. Barcelona: Rosa Sensat
- Domènech, J. (2009). La educación lenta. Barcelona: Graó
- Fortunati, A. (2002) La educación de los niños como proyecto de la comunidad. Barcelona: Octaedro
- Honoré, C. (2008). Bajo presión. Barcelona: RBA
- Leach, P. (1995). Los niños primero. Barcelona: Paidós.
- Meirieu, P. (2003). El pedagog i els drets de l'infant, història d'un malentès? Col. Temes d'Infància. Barcelona: Rosa Sensat
- Mouritsen, F. (1992). Cultura d'infant. 'Temes d'Infància'. Barcelona: Rosa Sensat.
- Paja, J.A. (1998). La convención de los derechos del niño. Madrid: Tecnos
- Postman, N. La desaparició de la infantesa. Barcelona: Eumo.
- Schaffer, H. R. (1990). El context socio-familiar en l'educació de l'infant. 'Temes d'Infància'. Barcelona: Rosa Sensat.
- Schaffer, H. R. (1994). Decisiones sobre la infancia. Madrid: Aprendizaje-Visor.
- Viquer, P.; Serra E. (1998). La infancia de fin de siglo. Madrid: Síntesis psicología.

Bloc II: Models educatius en la primera infància

- Aguado, M. T. (1993). Análisis y evaluación de programas de educación infantil en el marco de la Reforma Educativa. Madrid: Cuadernos de la UNED.
- Becchi, E. (2010) (coord.). Una pedagogia del buon gusto. Esperienze e progetti dei servizi educativi per l'infanzia del Comune di Pistoia. Milano: FrancoAngeli
- Díez Navarro, M.C. (2013). 10 ideas clave. La educación infantil. Barcelona: Graó
- Escuelas infantiles de Reggio Emilia (1995). La inteligencia se construye usándola. Madrid: MEC-Morata.
- Falk, J. (2005). La conquista de l'autonomia. Temes d'Infància. Barcelona: Rosa Sensat
- Hoyuelos, A. (2004) La ética en el pensamiento y obra pedagógica de Loris Malaguzzi. Barcelona. Octaedro
- Hoyuelos, A. (2006) La estética en el pensamiento y obra pedagógica de Loris Malaguzzi. Barcelona. Octaedro
- Kamii, C.; Devries, R. (1981). La teoría de Piaget y la educación preescolar. Madrid: Pablo del Río Editor.
- Malaguzzi, L. (2001). Loris Malaguzzi. La educación infantil en Reggio Emilia. 'Temas de Infancia. Octaedro: Rosa Sensat.
- Saunders, R.; Bingham-Newman, A. M. (1989). Perspectivas Piagetianas en la Educación Infantil. Madrid: MEC-Morata.
- Steiner, R. (1991). La educación del niño. Metodología de la enseñanza. Madrid. Editorial Rudolf Steiner
- AAVV (1984). L'occhio se salta il muro. Reggio Emilia: Comune di Reggio Emilia.
- AAVV (1987). I cento linguaggi dei bambini. Reggio Emilia: Comune di Reggio Emilia.
- AAVV (2000): Reggio tutta. Una guida dei bambini alla città. Reggio Emilia: Reggio Children.
- Wild, R. (1999) Educar para ser. Vivencias de una escuela activa. Barcelona. Herder
- Wild, R. (2003) Calidad de vida: educación y respecto para el crecimiento interior de niños y adolescentes. Barcelona: Herder
- Wild, R. (2007) Aprender a vivir con niños. Barcelona: Herder
- Wild, R. (2009) Vida en una escuela no-directiva. Barcelona: Herder

Altres recursos

<http://zerosei.comune.re.it/inter/reggiochildren.htm>

<http://www.sarel.es/>

<http://www.pikler.org/>

Guia docent

http://www.pocapoc.net/ecoescola_sa_llavor.html

<http://www.rosasensat.org/>

<http://savethechildren.es/>

<http://unicef.es/>

<http://www.waldorfmallorca.com>

